

COMMENTAAR

Lintje ter aanmoediging

Complete kolder. Zo noemde Jelle van der Knoop eind maart de beslissing van het OM om de NAM niet strafrechtelijk te vervolgen. Gisteren werd de oprichter en huidige voorzitter van de Groninger Bodem Beweging (GBB) benoemd tot Ridder in de Orde van Oranje-Nassau.

Het is alweer de tweede Koningsdag in coronastijl. Dit keer vieren Willem-Alexander en zijn gezin dit – wederom publiek – in brainport Eindhoven.

En dus wordt er niet massaal gezwaaid en gehighfived met Oranjefans en worden er geen koeken gehapt of toiletptotten geworpen. In plaats daarvan voert de koning schermgesprekken met bijzondere Nederlanders, wordt er geracet met hovercrafts en gedanst met drones.

Alleen de traktaties zijn hetzelfde gebleven. Zoals ieder jaar heeft het de koning weer behaagd een kleine drieduizend mensen, merendeels vrijwilligers, koninklijk te onderscheiden.

Niet het voltallige zorgpersoneel, dat zich voor God en vaderland een slag in de rondte werkte, kreeg een lintje – waarvoor sommigen pleitten. Wel *Spoorloos*-presentator Derk Bolt en voormalig *Playboy*-fotograaf Govert de Roos.

En dus ook Jelle van der Knoop. De versierselen behorend bij de onderscheiding werden hem door Gerard Beukema, waarnemend burgemeester Eemsdelta, uitgereikt. De bijbehorende medaille kreeg hij coronaproof opgespeld door zijn vrouw.

Van der Knoop verdient deze accolade als geen ander (met alle respect voor Bolt, De Roos en alle anderen). Als voorzitter en initiatiefnemer van de GBB zet hij zich al meer dan tien jaar in voor een rechtvaardige afhandeling van schade en herstel voor de bewoners van het Groningen gasveld. En met succes.

Hij wees de overheid en de NAM op veiligheidsrisico's die gepaard gaan met de aardgaswinning en stond gedupeerde Groningers met raad en daad bij in de afwikkeling van individuele, complexe schadegevallen.

En zijn reactie op de beslissing van het OM wees erop dat hij nog lang niet klaar is. Laat zijn vers gewonnen ridderschap hem vooral aanmoedigen in zijn strijd voor gerechtigheid voor alle aardbevingsslachtoffers.

Arjan Reinders

@ hoofdredactie@dvhn.nl

TOOS & HENK

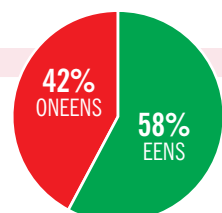
Paul Kusters

STELLING VAN DE DAG

Is Koningsdag een feest van verbinding en daardoor extra waardevol in tijden van corona? Of is het vooral een perfect excuus om met z'n allen weer even de teugels te laten vieren?

Koningsdag is een feestdag van grote waarde

Uitslag stelling van gisteren
Alle turnsters zouden pakjes met lange mouwen en pijpen moeten dragen

Breng uw stem uit op [dvhn.nl/stellingvandedag](https://www.dvhn.nl/stellingvandedag)

OPINIE

Populisme funest voor discussie kerncentrales

Discussies over kerncentrales gaan een belangrijke vraag uit de weg, stelt Sjoerd Bonnema: ons voortbestaan wordt niet bedreigd door corona, maar door het kapitalisme.

SJOERD BONNEMA

De steeds terugkerende discussie over de noodzaak van kerncentrales is kennelijk nog de enige manier om de confrontatie met de werkelijkheid uit de weg te gaan: ons gezamenlijk voortbestaan wordt niet bedreigd door corona, maar door het meest 'duurzame' virus aller tijden, het kapitalisme.

De methodes en logica van dat systeem, die onder andere de klimaatcatastrofe hebben veroorzaakt, blijven vaak onbenoemd. Inmiddels is het klimaat ook op sociaal gebied dermate aangetast dat neoliberalisme, populisme, complotdenkers, nationaal navelstaren en technocraten de politiek agenda bepalen.

Volgens hoogleraar Nasser Kalantar-Nayestanaki, niet vies van wat populisme, kunnen er nog wel twee kerncentrales bij. Niks om bang voor te zijn. Rampen met chemische fabrieken en dammen kennen veel meer dodelijke slachtoffers. In vergelijking daarmee zijn de gevaren van kerncentrales in zijn ogen peanuts (*Dvhn*, 10-04).

De postkoloniale aspecten van kernenergie laat de hoogleraar bewust onbenoemd. Een groot deel van het uranium voor de Belgische en Franse kerncentrales komt bijvoorbeeld uit het noorden van Niger. In deze politiek uiterst instabiele regio werken arbeiders van een Frans mijnbouwbedrijf Areva onder erbarmelijke omstandigheden.

Het mijnbouwbedrijf bekommert zich niet om de plaatselijke bevolking noch om het milieu. Voor de industriële uitloging ter plaatse worden gigantische hoeveelheden water (nu al meer dan 300 miljard liter) gebruikt en kampt het toch al droge gebied met extreme droogte. Ook wordt het milieu op grote schaal verontreinigd met levensgevaarlijk radio-toxische stoffen.

En dit is maar een van de vele voorbeelden. Hoe kan Kalantar-Nayestanaki wel de rampen in Bophal (Union Carbide, India 1984) en de Banqiaodam (China, 1975) benoemen, maar deze ecocide niet? Het lijkt met de woorden van Omtzigt wel wat op de wit weggelakte stuk-

Een menselijke ketting als protest tegen de Belgische kerncentrale in Tihange, België, 25 juni 2017. ANP MARCEL VAN HOORN

Wie gaan de financiële kosten en gevolgen voor het milieu dragen?

ken volgens de 'Rutte-doctrine'.

Om van uraniumerts een splijtstof te maken zijn bovendien enorme hoeveelheden fluor en chloorverbindingen (CFCs) nodig. Deze kunnen een 10.000 maal groter broeikasgaseffect hebben dan CO₂.

Verder zijn er nog steeds veel problemen met de werking van reservekoelsystemen en stoomleidingen. Voor de definitieve opslag van het radioactief afval is ook nog steeds geen oplossing gevonden.

Een kerncentrale in Groningen en met wat smeergeld opslag van radioactief afval in de boomse kleilagen onder Gaasterland lijkt wat kort door de bocht, maar wellicht voor de VVD en Kalantar-Nayestanaki wel degelijk een goede optie.

Maar wie gaan de astronomische financiële kosten en milieugevolgen dragen? Dat de staat volgens de hoogleraar, anders dan bij de aardgaswinning, de verantwoordelijkheid voor de veiligheid en de risico's op zich neemt, is natuurlijk geen garantie voor een veiligere kerncentra-

le en een schoner milieu (ook elders).

Eind jaren zeventig schreef de Oostenrijkse filosoof en journalist André Gorz, die zich onder andere verdiepte in de kernenergielobby van Frankrijk: 'Kernenergie is een zichzelf verslindend monster dat opslokt wat het aan groei kent en is de kroon op een steeds ingewikkelder, steeds gejaagdere maatschappij, waarvan de mens steeds minder te verwachten heeft.'

Deze uitspraak heeft niets aan actualiteit ingeboet. Voor een leefbare toekomst zullen we het kapitalisme in de bek moeten kijken. Dat gaat niet zonder slag of stoot of persoonlijke gevolgen.

Wetenschappers doen er goed aan om voorbij hun eigen grenzen en beperkte kennis te kijken. Communicatie met niet-gekapitaliseerde sociale aspecten en wetenschappen lijkt mij zeer gewenst.

Het populistisch of technocratisch bespelen van de publieke opinie en het weglaten van ongewenste aspecten is geen oplossing, maar draagt bij aan verdere vervreemding.

Door te kiezen voor fundamentele systeemverandering en een beschaafde uittocht van het kapitalisme is er zoveel meer mogelijk dan het bouwen van kerncentrales.

Sjoerd Bonnema uit Fochteloo is kleinschalig ecologisch ondernemer

BRIEVEN

Huren of kopen

Afgelopen zaterdag schreef Erik Wijnholds in zijn commentaar dat een aanvalsplan op de woningmarkt moet voorkomen dat twintigers en dertigers de dupe worden van disfunctioneel woonbeleid.

Volledig terecht. Ik stoor me echter aan de opmerking dat jongvolwassenen soms 'veroordeeld' zijn tot een huurhuis, alsof de ideale woning een koopwoning is. Deze 'ideologie van huiseigenaarschap', zoals hoogleraar Richard Ronald het noemt, bevordert juist de fi-

nanciële risico's. De woningnood moet aangepakt worden middels eigendomsneutraal woonbeleid waarin betaalbare en geschikte huisvesting zowel als koop en als huur beschikbaar is.

Groningen, Sander van Lanen

REAGEREN?

lezersbrieven@ndcmidiagroep.nl (vermeld aub naam + woonplaats) opiniestukken (maximaal 650 woorden) aub naar: meningen@ndcmidiagroep.nl